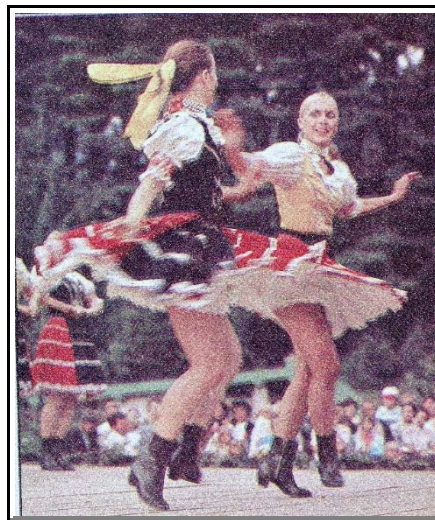
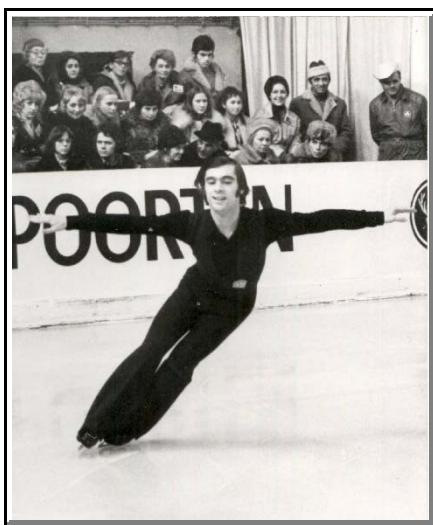

ONDREJ a ZDENKA

Náš tri láske

Zdenka Nererová - Rebecca Jones

4 ZAČIATKY

Predpokladám, že väčšina ľudí sa vracia v myšlienkach späť k dôležitým míľnikom svojho života. Mnohí z nás si povedali: „Pamätám si to, ako keby to bolo včera!“ Presne to si hovorím teraz aj ja. Boli to časy vzrušenia, očakávania a možností. Tento okamih ovplyvňoval môj život celé roky a nakoniec ho zmenil navždy.

Bol rok 1958 a mala som päť rokov. Bývala som v Bratislave, v bývalom socialistickom Československu. Blížili sa majstrovstvá Európy v krasokorčuľovaní a mali sa konať práve v mojom rodnom meste. Neviete si predstaviť moje nadšenie, keď ma rodičia zobrali na zimný štadión pozrieť sa na niektoré súťaže. Vtedy bol veľkou hviezdou československého krasokorčuľovania Karol Divín, ktorý v tom roku vyhral mužskú kategóriu majstrovstiev republiky. Športová dvojica, súrodenci Otto a Mária Jelínkovci, boli tiež veľmi populárni. Bola som krasokorčuľovaním očarená. Nepriťahoval ma ani tak konkrétny krasokorčuľiar, ale skôr skoky, piruety a všetky tie krásne pohyby v choreografii s hudbou. Vedela som, že chcem robiť presne toto.

Ako to už býva, vždy, keď sa objaví nový športový hrdina, ihneď o daný šport medzi deťmi vzrastie záujem. Karol Divín a majstrovstvá Európy vyvolali v bratislavských deťoch krasokorčuľiarisku horúčku. Prichádzali zo všetkých končín mesta a chceli sa venovať tomuto športu. Väčšina detí bývala na uliciach, ktoré boli blízko k zimnému štadiónu. Pre rodičov to bolo jednoduchšie priviesť ich tam tak skoro ráno načas, keďže tréningy krasokorčuľiarov sa začínali už o šiestej hodine ! Ondrej býval s rodičmi na Trnavskej ulici, ja s mojou rodinou na Vajnorskej ulici. To už sa písal rok 1960 a mala som sedem rokov. Vtedy mi rodičia dovolili a prihlásili ma na krasokorčuľovanie. Bola som taká šťastná! Začala som sa učiť u pani Golonkovej a pani Anderlovej, ktoré trénovali začiatovníkov. Každý môj pokrok ma tešil. Uvedomila som si, že tí najlepší tréneri hľadali deti, ktoré mali prirodzený talent a ktoré boli usilovné. Spomedzi takýchto detí si vybrala známa trénerka pani Hilda Múdra a ostatní tréneri. Konečne po niekoľkých mesiacoch sa pani Múdra rozhodla, že si ma vezme k sebe. Bola som nadšená! Vybrala si aj moju veľmi dobrú kamarátku Danu. Dana a ja sme si boli veľmi blízke a boli sme rady, že sme spolu.

Odvtedy sme Dana a ja usilovne pracovali s pani Múdrú. Ako sme tak trénovali, nemohli sme si nevšimnúť chlapca, ktorý trénoval usilovnejšie ako ktokoľvek, koho sme predtým videli. Zistila som, že má deväť rokov a je teda o dva roky starší. U pani Múdrej sa učil už od roku 1958. Bol veľmi sústredený a talentovaný. Keď s nami práve neboli tréneri, bavievali sme sa medzi sebou. Ale tento chlapec nie. Iba ďalej trénoval. Šušovalo sa, že je to zázračné dieťa. Spozorovala som aj iné veci. Bol veľmi tichý, ale nie preto, že by bol namyslený. Bol iba plachý. A inak celkom milý. Navzdory jeho rastúcim úspechom a pozornosti, ktorá sa na neho valila, vôbec nespyšnel, bol veľmi skromný /a takýmto zostal po celý svoj život/ a ako som zistila neskôr, mal veľmi rád svoju rodinu. Pridajte k tomu ešte aj to, že bol pekný už ako malý chlapec a mal žiarivý

úsmev. Volal sa Ondrej Nepela a ja som sa zaľúbila. No mala som rivalku - Danu! Ale to bolo v poriadku, pretože Dana bola moje blízka kamarátka a Ondrej aj tak nevedel, že ho zbožňujeme. S Danou sme mali zvláštny signál. Keď sme z tréningov išli do školy alebo domov a pred štadiónom sme sa lúčili, prstami na ruke sme vytvorili „O“ a usmiali sa na seba. „O“ ako Ondrej. Aj dnes, keď si na to spomeniem, musím sa usmievať. Keď som sa do tohto chlapca prvýkrát zamilovala, premýšľala som nad rôznymi vecami. Ale to hlavné, čo som mala v hlave, bolo pranie. „Keby si si ma niekedy všimol, Ondrej. Možno raz....“

5 UČENIE SA, DOSPIEVANIE A SÚŤAŽENIE

Roky pre Ondreja a pre mňa ubiehali vo víre aktivít. Ako všetky deti, chodili sme na základnú školu, aj keď nie na tú istú. Takže som sa s ním každý deň stretávala najmä pri tréningoch na ľade. Moje city voči nemu sa však nemenili. Ondrej sa správal milo a priateľsky ku mne, ale aj k ostatným deťom. Už v takom mladom veku bol ozajstný gentleman. Nikdy si dievčatá nedoberal, ani sa k nim nesprával povýšenecky. Jeho plachosť bola svojím spôsobom očarujúca. Som si istá, že do Ondreja bola zaľúbená už vtedy celá plejáda dievča. A tak to pokračovalo aj v jeho dospelosti.

V tom čase som Ondreja pozorovala (ani by to vtedy inak nešlo!). Jeho nasadenie a pozornosť na detail boli ohromujúce. Ako rástol, stával sa majstrom v povinných cvikoch, ktoré boli vtedy v krasokorčuľovaní veľmi dôležité. Neskôr sa Ondrej, už ako veľmi skúsený krasokorčuľiar, umiestňoval v tejto časti súťaží vždy na prvých priečkach. Jeho voľná jazda sa tiež stávala vynikajúcou. Neustále si zlepšoval techniku náročných skokov, ich kombinácií a piruet, ktoré potreboval na víťazstvá. Jeho celkový prejav na ľade bol veľmi elegantný. V roku 1962 Ondrej vyhral chlapčenskú kategóriu Veľkej ceny Bratislavy (najdôležitejšej krasokorčuľarskej súťaže v našom meste). Mal jedenásť rokov.

Potom už bol Ondrej takmer nezastaviteľný. Svoj prvý československý titul vyhral v sezóne 1964/65 vo veku štrnástich rokov. Potom ho vyhral ešte sedemkrát, naposledy v sezóne 1972/73. Získal striebornú medailu na súťaži Prague Skate /Pražská korčuľa/ a potom ju vyhral v sezónach 1964/65 a 1966/67. V sezóne 1966/67 Ondrej vyhral medzinárodnú súťaž Moscow News Competition. V roku 1964, keď mal trinásť rokov, predstavil sa na svojich prvých Olympijských hrách v Innsbrucku. V roku 1970 vyhral Zimnú univerziádu vo fínskom Rovaniemi. Postupne sa stal päťnásobným európskym šampiónom a trojnásobným majstrom sveta. Svoju zlatú olympijskú medailu vyhral v roku 1972 na Zimných olympijských hrách v japonskom Sappore. Počas kariéry nazbieral ešte mnoho ďalších strieborných a bronzových medailí. Po každom triumfálnom úspechu sme posielali s mojimi rodičmi Ondrejovi a jeho trénerke pani Múdrej blahoprajný telegram. Bol to fenomenálny zoznam úspechov, z ktorého sa mi dodnes tají dych! Ondrejov talent, usilovnosť a sústredenosť prinášali svoje ovocie.

Aj moja usilovnosť sa mi začala vyplácať. Stávala som sa veľmi dobrou krasokorčuľarkou a v roku 1965 som aj ja súťažila na Veľkej cene Bratislavy. A vyhrala som dievčenskú kategóriu! Vtedy som mala dvanásť rokov. Bola som na tento úspech náležite hrdá! Bohužiaľ, len čo sa moje vyhliadky stali perspektívnymi, začala som mať zdravotné problémy s kolenami. Moja trénerka pani Múdra ma zobrala k doktorovi Bínovskému, ktorý bol odborným lekárom pre športovcov. Padlo rozhodnutie, že rok nebudem korčuľovať a podrobím sa rôznym terapiám. Jeho pokyny som dodržiavala a po roku som sa opäť vrátila na ľad. Ale problémy s kolenami pretrvávali. A boli natoľko závažné, že som sa ako trinásť a pol ročná musela so závodným

krasokorčuľovaním rozlúčiť. Bolo to pre mňa veľmi ťažké rozhodnutie! Ale pretože som od šiestich rokov chodila na balet a na hudobnú, tak som svoju pozornosť obrátila na tanec a na hru na klavíri. Túžila som dostať sa do najlepšieho československého folklórneho súboru Lúčnica. Bol založený v roku 1948 a dodnes sa teší vynikajúcej povesti po celom svete. Avšak vtedy, podobne ako aj dnes, bolo veľmi ťažké dostať sa do tohto telesa. Lúčnica berie iba tých najlepších! Takže som mala cieľ a išla som si za ním.

Pod pedagogickým vedením bývalej primabaleríny Baletu Slovenského národného divadla, ktorá bola v rokoch 1933 - 37 aj jeho umeleckou šéfkou a choreografkou, som získavala vedomosti a rozvíjala svoje schopnosti v tanci. Volala sa pani Ella Fuchsová Lehotská a bola vynikajúcou učiteľkou. Jej baletná škola bola súkromná, čo bolo v socialistickej krajine niečo neslýchané. Založila ju a s prestávkami viedla už od roku 1930. Pod jej vedením som si osvojila základy klasického tanca a stepu a postupne som sa zdokonaľovala v tanečnej technike. Vlastne celý čas strávený u pani Lehotskej bol nádherný, až na jednu okolnosť. Mala syna menom Janko. Janko bol jedným z tých chlapcov, ktorí si radi doberajú dievčatá, kedykoľvek na to majú príležitosť. A ja som bola pre neho dobrým terčom. Keď som mala asi desať rokov (a po zvyšok času, ktorý som mala hodiny tanca po vedení jeho mamy), začal robiť niečo, čo sa mi vôbec nepáčilo. Vedel, že sme obaja s Ondrejom boli žiakmi pani Múdrej. Takže namiesto mojím priezviskom začal ma oslovovať „Nepelová“. To asi pre ostatných neznie ako niečo kruté, ale ja som bola vtedy do Ondreja zaľúbená a vždy som sa pri tom červenala až po uši (možno preto to Janko aj s obľubou robil!). Doteraz si to dobre pamätám. Teraz sa mi to už zdá smiešne, ale vtedy mi to také rozhodne nepripadalo. Janko má za sebou veľmi úspešnú kariéru, je známy spevák, hudobník a skladateľ. Zaujímavosťou v tejto súvislosti je, že ako mladému nádejnému krasokorčuľiarovi pani Lehotská pripravila Ondrejovi choreografiu na exhibičné vystúpenia. A pretože bol už vtedy obdivovateľom a milovníkom koní a jazdenia na nich, vybral si choreografiu „Džokej“ - s bičíkom a v jazdeckom úbore! Ešte dnes mám toto jeho podarené číslo pred očami.

V pätnástich som úspešne absolvovala veľmi náročný konkurz do súboru Lúčnica. Splnil sa mi môj sen! Mala som pred sebou dvanásť rokov tancovania a predstavení na najrôznejších miestach Československa, Európy, viaceré svetové turné, stretnutia s mnohými zaujímavými a inšpiratívnymi ľuďmi a napokon aj prácu ako tanečná pedagogička Lúčnice.

Počas stredoškolských štúdií sme s Ondrejom navštevovali tú istú školu. Samozrejme boli sme zaneprázdnení svojimi rozličnými aktivitami. Najprv som dokončovala moju prípravu na konkurz do Lúčnice a následne, po prijatí, som sa stala členkou Tanečného súboru. A nastali pre mňa nesmierne náročné dni a tréningy, aby som splnila všetky požiadavky súboru, ktoré sa od nás vyžadovali a uspokojovala svojimi výkonmi potrebnú vysokú interpretačnú úroveň! Ondrej naďalej exceloval na svetovej krasokorčuľarskej scéne. Pre obidvoch to boli obrovské úspechy, za ktoré sa

však muselo aj tvrdo platiť. Zaznamenala som Ondrejov neuveriteľne náročný rozvrh. Skoro ráno chodil trénovať, potom, ak nebol niekde na pretekoch, išiel do školy a po škole zase nasledoval tréning. To bol naozaj veľmi náročný každodenný režim! Po získaní striebornej medaily na Majstrovstvách sveta v roku 1969 (v USA), Ondrej a ostatní medailisti išli na exhibičné turné majstrov po pätnástich mestách. Potom sa ihneď vrátil domov, aby sa pripravil na maturitné skúšky. Vždy chodil na skúšky v takých istých termínoch ako ostatní žiaci. Napriek nabitému programu nikdy nežiadal o výnimku. Keď ale začal študovať na Univerzite Komenského na Právnickej fakulte, už ale o individuálny študijný plán požiadať musel. Všetky povinnosti, vyplývajúce z krasokorčuľovania a zo štúdia, sa bez toho zvládať nedali! Zdalo sa, že nemá vôbec žiaden čas pre seba a že nevie, aké to je, len tak si sadnúť a oddychovať. Bolo mi ho niekedy až ľúto.

Ja som zatiaľ riešila svoje problémy. Môj brat emigroval v roku 1968, potom, čo armády Sovietskeho zväzu a ďalších socialistických štátov /Poľska, Maďarska, Nemeckej demokratickej republiky a Bulharska/ vtrhli do Československa pod zámienkou "oslobodiť nás od zlých západných myšlienok!" Preto mne a mojim rodičom socialistická vlasť neprejavovala príliš veľa dôvery. Vždy som patrila k najlepším žiakom vo svojej triede a nikdy som nemala problémy. Bola som sólistkou a tanečnou pedagogičkou v Lúčnici. Pán Štefan Nosál, umelecký šéf súboru, mi navyše umožnil, aby som mu pomáhala tiež ako asistentka pri príprave niektorých nových choreografií. A aj tak ma od konca základnej školy až do vysokoškolských štúdií prenasledoval strach. Dostanem sa na školu, keď môj brat emigroval za hranice? S Lúčnicou som účinkovala v USA, Kanade, vo viacerých štátoch Južnej a Strednej Ameriky, v krajinách západnej a východnej Európy, v Juhoslávii, Rusku, Japonsku a v mnohých ďalších. A chudák pán Nosál vždy orgánom vysvetľoval, že ma naozaj na turné potrebuje a že dáva osobnú záruku /musel ju aj podpísať!/, že sa určite vrátim domov. Cítila som sa previnilo, že toto všetko musí kvôli mne absolvovať. Ale môj talent bol pre neho a pre Lúčnicu dôležitý a to ma naopak zase tešilo.

Po absolvovaní strednej školy som v roku 1971 začala študovať na Vysokej škole múzických umení v Bratislave choreografiu slovenského ľudového tanca. Mojm hlavným pedagógom bol pán Štefan Nosál, choreograf a môj "anjel strážny". Po víťazstvách v roku 1972 na Olympijských hrách v japonskom Saporre a na Majstrovstvách sveta v Calgary sa povrávalo, že Ondrej chce skončiť so súťažnou kariérou. Naraz sme sa však dozvedeli, že bude súťažiť ešte ďalší rok! Majstrovstvá sveta v krasokorčuľovaní roku 1973 sa totiž mali konať v našej rodnej Bratislave. Bola som nadšená! Vždy som samozrejme sledovala, čo Ondrej robí, a pretože som študovala v Bratislave, mohla som sa ísť na súťaž pozrieť. A presne tak som aj urobila. Ondrej jazdil ako vždy výborne. Zdalo sa, že je ešte pod väčším tlakom ako obvykle. Ale on svoj tretí majstrovský titul predsa len vyhral a ja a ešte dve dievčatá /tiež bývalé krasokorčuľiarke/, sme víťazom pri slávnostnom ceremoniále prinášali medaily. Všetky tri sme boli oblečené do krásnych slovenských národných krojov. A neskôr Lúčnica zatancovala na recepcii pre medailistov a ostatných zúčastnených

krasokorčuliarov, trénerov, rozhodcov a pozvaných hostí ISU /Medzinárodnej korčuliarskej únie/. Je to pre mňa naozaj nezabudnuteľná spomienka.

Potom sa mi naraz začal Ondrej viac venovať. Nevedela som prečo, ale v duchu som si vravela: „Nepýtaj sa a užívaj si to.“ Rozhodla som sa pozvať ho na vystúpenie Lúčnice v Slovenskom národnom divadle pri príležitosti 25. výročia založenia súboru a tiež na recepciu, ktorá sa konala v bratislavskom hoteli Carlton. Konečne sme mali príležitosť dlhšie sa porozprávať a aj tancovať spolu na krásnu romantickú hudbu. Myslela som si: „Síce sa k tomu schyľovalo pomerne dlho, ale teraz sa to stalo skutočnosťou!“ Rozhodla som sa, že počkám, ako sa to vyvinie.